

NOWE MUZEUM ŚLĄSKIE W KATOWICACH

Miasto Katowice, jak i wiele miast Górnego Śląska ściśle powiązane jest w swej historii z górnictwem i przemysłem ciężkim, które to z jednej strony w znacznej części przyczyniły się do zbudowania płaszczyzny identyfikacji, stanowiącej kulturalno-historyczny kręgosłup regionu.

Z drugiej strony jakkolwiek odcisnęły wyraźne piętno na krajobrazie, silnie go przetwarzając i zostawiając po sobie wiele poprzemysłowych obiektów, mniej lub bardziej obecnie wykorzystywanych. Pozostaje pytanie jak wielki wpływ mają te postindustrialne obiekty na współczesny krajobraz miast Zagłębia i jakie będzie ich przeznaczenie. Mając na uwadze fakt, iż tworzą one nierozzerwalny i niezaprzeczalny związek z mieszkańcami Śląska, życiem bardzo wielu rodzin, stanowiąc kiedyś miejsce zarobku a przez to i utrzymania, wokół których kształtowały się całe osiedla są miejscem z którym się identyfikuje, ale dziś już nie tylko ze względów ekonomicznych, ale i społecznych i głębokich tradycji. Należy zatem wpisywać ponownie w krajobraz miasta tak piękne i ważne kiedyś dla jego mieszkańców stare fabryki, kopanie, ciepłownie, by znów mogły wiernie im służyć. Nadawanie nowych funkcji tym obiektom i umiejętne adaptowanie stanowi wyzwanie dla projektantów.

Specyficzna sytuacja w Katowicach, gdzie kopalnia węgla znajdują się bezpośrednio w pobliżu centrum miasta jak również wielkość działki, daje szansę na urbanistyczną swobodę i indywidualne rozwiązania, co dla projektanta ma niebagatelne znaczenie. Poza tym praca z wkomponowaniem nowego obiektu pomiędzy istniejące budynki pokopalniane, nie tylko daje pole do popisu ale i prowokuje do przemyśleń i zachowania równowagi. Fakt, iż region tak szybko się rozwija skłania do rozsądnego gospodarowania urbanistycznego i architektonicznego, z jednej strony umiejętnie wprowadzając akcenty lokalne, który jednak mógłby stanowić projekt-impuls dający przykład możliwości wykorzystania obiektów poprzemysłowych, które popadają w ruinę. A w dłuższym czasie stanowiący punkt wyjścia do ożywienia okolicy i wskazania możliwej drogi adaptacji podobnych budynków,

Koncept projektu opiera się na próbie minimalnej ingerencji na zewnątrz, co w efekcie umożliwia szeroką możliwość wykorzystania dla różnych funkcji obszaru znajdującego się na powierzchni terenu. Muzeum zarówno jak Centralny Holl Kwartalu Muzeów „zakopany” jest pod ziemią składając tym samym hołd pierwotnym funkcjom budynku i całego terenu kopalni. Na zewnątrz wystrzeliwiają jedynie abstrakcyjne szklane boksy – wieże świetlne oraz budynek administracyjny. Komunikacja i klimatyzacja są tak zlokalizowane, by mogły bezproblemowo wkomponować się w kompleks Muzeum. Wspólnie z zakomponowaną siecią dróg i drózek pieszych (nawiązujących do osi kompozycyjnych muzeum, poszerzone o dodatkowe abstrakcyjne sie nawiązujące zarówno do ukształtowania terenu jak i ułatwienia komunikacji, które można również rozciągnąć na sąsiednie obszary), placów oraz terenów zielonych o różnorodnym charakterze i wyrazie kreuje się na powierzchni terenu zupełnie nowy publiczny obszar wypoczynkowy, typ parku miejskiego z abstrakcyjną, trójkątną siatką wielorakich nawierzchni układających się w swoisty kolorowy kobierzec. Budynki istniejące zaadaptowane zostały nasomist na potrzeby kawiarni (M1/8) oraz jako „Rezydencja Artystów” zapewniający mieszkanie i możliwość pracy twórczej artystów biorących udział w wystawach, przyjeżdżających na spotkania itp. (M1/15). Istniejąca wieża szybu wyciągowego „Warszawa” (M1/79) zostanie zaadaptowana do potrzeb zwiedzających, dzięki dobudowaniu wind i klatki schodowej umożliwiających dotarcie do górnej platformy, skąd rozciągać się będzie widok na całą panoramę miasta, Kwartal Muzeów, jak również na sąsiadujący z kwartałem park.

Budynek Muzeum

Rozpoczynając wędrowkę po muzeum na poziomie parteru i kawiarni osiągamy za pomocą schodów ruchomych poziom pierwszej kondygnacji podziemnej (1KP), gdzie znajdują się kasy, garderoba i właściwe wejście w strefę właściwego Muzeum. Parking podziemny i Cenralny Holl Kwartalu Muzeów, również zlokalizowane są i powiązane z podziemnym kompleksem muzeum za pomocą przejść i korytarzy podziemnych – swoistych „chodników” oraz wind. W wschodniej części budynku znajduje się otwarta i półotwarta przestrzeń publiczna – sklep muzealny, biblioteka, czytelnia.